

KULTUR & NÖJE

Fullkomligt närvarande teater

Odin Teatret gav föreställningen "Memoria" på Falkenbergs museum

TEATER

Memoria

Av: Else Marie Laukvik, Eugenio Barba och Frans Winter. Regi: Eugenio Barba. Medverkade: Else Marie Laukvik, Frans Winter
Falkenbergs museum 6/10

I dagarna har 70-årsminnet av 7742 danska judars flykt över Öresund till Sverige högtidlighållits.

Teater Halland bidrar med ett program på Falkenbergs museum, där världskända danska Odin Teatret framför sin pjäs "Memoria".

Texten bygger på en minnesbok om förintelseöverlevare, Yaffa Eliachs "Hasi-

dic tales of the Holocaust".

Med en tekopp framför sig och i en mycket intim lokal på museets övervåning gestaltar Odin Teatrets veteranskådespelare Else Marie Laukvik två överlevares historier. Först 14-åringen Moshe.

När fångarna ska räknas i koncentrationslägret Mauthausen, nakna i snön krigsvintern 1944, överlever han genom att inom sig höra sin rabbin, och dennes uppmaning att en chassidisk jude inför fara och dödshot måste dansa och sjunga.

Genom dansen undgår

Moshe förfrysningsskörden. En melodi kan rädda människoliv, enligt rabbinen: föreställningen interfolierar berättandet med jiddishmusik på fiol och dragspel.

Sedan berättar Laukvik om Stella, som blir selekterad bort från godsvagnarna till utrotningslägren därför att hon anses arbetsför, men flyr och håller sig gömd i en källare i åtta månader, fram till Röda armens intåg.

När Stella efter krigsslutet bevittnar avrättningen av nazistiska krigsförbrytare, inser hon att hämnd aldrig kan återge hennes far, mor och lillebror livet.

Odin Teatrets legendariske ledare Eugenio Barba har regisserat, och sällan har väl teaterns tradition med kroppslig berättarteater nått större fulländning.

Laukvik är lägmäld, med intensivt känslöförmedlande men ändå relativt återhållet utspel, även när hon berättar om det vidrigaste, som arkebusering av små barn.

Föreställningen innehåller också utdrag ur Paul Celans dikt "Dödsfuga", bland annat den berömda raden "Döden är en Mästare från Tyskland".

Det är fullkomligt närvarande teater, berörande som

en sorgerit. Till genialiteten i föreställningen hör att Laukvik upprepar sina berättelser tre gånger, varje gång alltmera fragmentariskt, till slut viskande, blind och stum med bara handgester.

Så vittrar vittnesmålen alltmera, så att till slut även minnet av Förintelsen förintas.

Teater Hallands program fortsätter efter den fulländande teaterupplevelsen med läsningar ur boken "Nu vill vi berätta, Hallänningar minns andra världskriget". Det hela avslutas med mu-

sik: danska Klezmerduo - Henrik Bredholt och Ann-Mai-Britt Fjord - som inte bara spelar utan också berättar.

De första danska judarna var sefarder som drivits ut ur Spanien under reconquistan 1492. Andra sefarder tog med sig sin musiktradition till Östeuropa, där den bidrog till bildandet av klezmermusiken.

Lite kunskaper om jiddishdialekter bidrar till att avslutningen blir en fin lektion i judisk kulturhistoria.

Björn Gunnarsson
kultur@hn.se